

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 10.1.2011
KOM(2010) 810 v konečném znění

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Prozatímní hodnotící zpráva o provádění programu Kultura

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Prozatímní hodnotící zpráva o provádění programu Kultura

OBSAH

1.	ÚVOD	3
2.	SOUVISLOSTI PROGRAMU	3
3.	VNĚJŠÍ HODNOCENÍ.....	4
3.1.	Podmínky a účel hodnocení	4
3.2.	Metodika	4
3.3.	Zjištění.....	4
4.	Hlavní doporučení hodnocení a připomínky Komise	8
5.	Závěry Komise	11

1. ÚVOD

Tato zpráva je předložena podle čl. 13 odst. 3 písm. a) rozhodnutí č. 1855/2006/ES¹ ze dne 12. prosince 2006², kterým se zavádí program Kultura (dále jen „program“), podle něhož má být Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů do dne 31. prosince 2010 předložena prozatímní hodnotící zpráva o dosažených výsledcích a o kvalitativních a kvantitativních hlediscích provádění programu. Tato zpráva překládá postoj Evropské komise k hlavním závěrům a doporučením konečného vnějšího hodnocení programu v polovině období, jež je dostupné prostřednictvím níže uvedeného odkazu:

http://ec.europa.eu/culture/key-documents/doc539_en.htm

2. SOUVISLOSTI PROGRAMU

Podle rozhodnutí č. 1855/2006/ES (dále jen „rozhodnutí“) je obecným cílem programu posílit kulturní prostor sdílený Evropany a založený na společném kulturním dědictví prostřednictvím rozvoje kulturní spolupráce mezi tvůrci, kulturními činiteli a kulturními institucemi s cílem podpořit utváření evropského občanství. Tohoto cíle má být dosaženo prostřednictvím zvláštních cílů programu, a to:

- posilováním nadnárodní mobility kulturních činitelů;
- podporou nadnárodního pohybu kulturních a uměleckých děl a produktů;
- podporou dialogu mezi kulturami.

Program má tři hlavní oblasti. Těmito oblastmi jsou:

¹ Úř. věst. L 372, 27.12.2006, s. 1.

² Ve znění rozhodnutí č. 1352/2008 ze dne 16. prosince 2008, Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 128.

- první oblast – podpora pro kulturní akce, zejména projekty víceleté spolupráce, opatření týkající se spolupráce a zvláštní akce;
- druhá oblast – podpora pro subjekty působící v oblasti kultury na evropské úrovni;
- třetí oblast – podpora analytických prací, shromažďování a šíření informací a maximalizace účinku projektů v oblasti evropské kulturní spolupráce.

První oblast zahrnuje akce kulturní spolupráce, granty na literární překlad, zvláštní akce zahrnující podporu spolupráce se třetími zeměmi, evropská hlavní města kultury, jakož i čtyři evropské ceny v oblasti kultury. Poslední dvě zmíněné akce řídí přímo Komise (GŘ EAC), zatímco ostatní akce jsou jejím jménem řízeny Výkonnou agenturou pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (EACEA).

Program je zaveden na období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013. Tato zpráva se týká všech oblastí programu (s výjimkou evropských hlavních měst kultury, která jsou předmětem zvláštních hodnocení³) a celé jeho územní oblasti působnosti během prvních tří let provádění programu.

3. VNĚJŠÍ HODNOCENÍ

3.1. Podmínky a účel hodnocení

Pro provedení nezávislého vnějšího hodnocení byla vybrána společnost ECOTEC Research and Consulting Ltd. Cílem hodnocení bylo posoudit provádění programu a dosažení jeho cílů, informovat, nakolik schválené akce doposud přispěly k cílům stanoveným v rozhodnutí a celkovým cílům činnosti EU v oblasti kultury, jak je stanoveno v článku 167 Smlouvy o fungování Evropské unie, a poskytnout vstupní informace pro přípravu a provádění případného budoucího programu v oblasti kultury navazujícího na stávající program.

3.2. Metodika

Metodika, kterou použil externí hodnotitel, je založena na řadě otázek pro vyhodnocení s použitím hlavních kritérií týkajících se relevantnosti, účinnosti, účelnosti a udržitelnosti. K metodám použitým při analýze patřily sekundární výzkum (včetně přezkumu údajů obsažených v programu); přezkum vzorku spisů týkajících se financovaných projektů; 78 pohovorů s příjemci, subjekty provádějícími program a ostatními zúčastněnými stranami; zvláštní specializovaná skupina; výměna informací s řídicím výborem programu Kultura a 11 případových studií týkajících se jednotlivých projektů. Byly provedeny dva internetové průzkumy: průzkum u organizací podporovaných programem a průzkum u vydavatelství, která obdržela podporu určenou na literární překlady. Míry odpovědí byly u obou průzkumů uspokojivé a činily 50 % resp. 40 %, přičemž respondenti pocházeli z 34 zemí.

3.3. Zjištění

1. Relevantnost

³ Toto hodnocení se však vztahuje na doplňkovost mezi evropskými hlavními městy kultury a zbytkem programu.

Hodnocení dospělo k závěru, že program Kultura hraje jedinečnou úlohu při podněcování přeshraniční spolupráce, podpoře vzájemného učení a profesionalizaci odvětví a rozšiřování přístupu evropských občanů k zahraničním evropským dílům. Nepřímo přispívá k rozvoji obsahu, který je zásadní pro udržitelný růst a zaměstnanost, a podněcuje nový, tvořivý a inovativní vývoj.

Ve zprávě je zdůrazněno, že program hraje zásadní úlohu pro udržení kulturní a jazykové rozmanitosti v Evropě a zachování a rozvoj kulturního dědictví EU, jak je stanoveno v čl. 3 odst. 3 konsolidovaného znění Smlouvy o EU a v článku 167 Smlouvy o fungování EU, Listině základních práv EU (zejména v článku 22) a v povinnostech EU jakožto smluvní strany Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů.

Cíle programu přispěly k cílům stanoveným v článku 167, podle něhož je činnost Unie zaměřena na podporu a doplňování činnosti členských států v oblasti zlepšování znalosti a šíření kulturního dědictví evropského významu, zachování a ochrany kulturního dědictví evropského významu, nekomerčních kulturních výměn a umělecké a literární tvorby.

Ačkoliv je program starší než nový evropský program pro kulturu, mezi oběma programy existují silné vazby. Některé formy podpory jsou přímo spojeny s procesy politiky (platformy občanské společnosti, seskupení pro politickou analýzu a studie), zatímco ostatní formy nejsou přímo spojené, mohou však vést k příkladům osvědčených postupů a ponaučení ze zkušeností, jež mohou formovat procesy politiky (projekty spolupráce, zvláštní akce a projekty týkající se literárního překladu).

Co se týká projektů spolupráce (ve všech jejich formách), na něž připadá většina finančních prostředků v rámci programu, a podpory pro organizace v celé EU, ty jsou velmi důležité pro všechny tři zvláštní cíle. Umožňují zejména přímo podporovat období mobility, jakož i činnosti zahrnující pohyb uměleckých děl. Požadavek týkající se nadnárodních partnerství zajišťuje, že v jejich činnostech je obsažen určitý stupeň dialogu mezi kulturami v důsledku spojování lidí z různého kulturního prostředí. Ačkoliv většina projektů podněcuje dialog mezi kulturami, není druh zvláštních činností, které jsou nezbytné k dosažení tohoto cíle, v porovnání s ostatními dvěma cíli vždy zřejmý. Dialog mezi kulturami je proto obvykle (ne však vždy) spíše vedlejším produktem projektů než jejich hlavním cílem. Velmi hmatatelný přínos k cíli týkajícímu se nadnárodního pohybu a nepřímo k dialogu mezi kulturami zajišťují literární překlady.

V hodnocení je uvedeno, že v budoucnu bude samozřejmě důležité revidovat cíle programu v zájmu zohlednění posledního vývoje jak v politikách EU (například strategie Evropa 2020 a evropský program pro kulturu), tak v podmínkách, které budou ovlivňovat kulturní odvětví a jeho potřeby v nadcházejícím období (např. dopad globalizace a přechod k digitalizaci).

2. Účelnost

Důkazy vyplývající z přezkumu projektové dokumentace a průzkumů naznačují, že program byl celkově úspěšný, pokud jde o dosažení výsledků a dopad, se značným pákovým efektem. To dokládají následující údaje. Z programu na období 2007–2009 bylo kulturním subjektům uděleno více než 700 grantů, které se týkaly celkem přibližně 3 000 organizací, pokud se započítají spoluorganizátoři, přičemž celkové vyplacené granty přesáhly částku 120 milionů EUR. Požadavek na spolufinancování samozřejmě podněcoval uvolnění dalších finančních prostředků na vnitrostátní úrovni. Podporované činnosti oslovují širší veřejnost a zajišťují větší přístup k evropské kultuře. Podpora literárního překladu během tříletého

období pomohla přeložit více než 1 600 knih, což zajistilo přibližně 1,4 milionu čtenářů přístup k (nové) evropské literatuře.

Evropská hlavní města kultury obvykle přilákají miliony lidí a zapojeny jsou tisíce dobrovolníků, přičemž v průběhu roku 2008 navštívilo Liverpool 10 milionů návštěvníků. Dny evropského kulturního dědictví v roce 2009 přilákaly 25 milionů návštěvníků z celé Evropy a udílení cen European Boarder Breakers Awards sledovaly stovky tisíc Evropanů prostřednictvím vysílání na 12 televizních stanicích, 24 rozhlasových stanicích ve 24 různých zemích a na internetu.

Většina předkladatelů projektů se domnívala, že byli úspěšní, pokud jde o činnosti prováděné za účelem dosažení těchto cílů.

Rozhodnutí, kterým se zavádí program, ani stávající Průvodce programem nestanoví jednoznačně, jakou povahu, formu a obsah by měly podporované kulturní činnosti mít. V tomto ohledu umožňuje flexibilita programu kulturním subjektům přijmout přístupy upravené na míru, které vyhovují jejich potřebám.

Kromě výslovných cílů programu projekty obvykle sledují rovněž různé jiné cíle. Zpravidla se uskutečňují dva obecné druhy činností: kulturní činnosti (včetně uměleckých výměn, společné kulturní tvorby, koprodukcí, turné a festivalů a výměn lidských výtvorů) a podpůrné činnosti (výměny zkušeností a vytváření sítí, poskytování informací a praktická podpora subjektů, vzdělávání, odborné přípravy a výzkumu).

Tyto projekty jsou prováděny prostřednictvím široké škály akcí. Mobilita kulturních subjektů a pohyb uměleckých děl se obvykle uskutečňují jako integrované činnosti, například organizace předvádějící scénické umění, které cestují, aby předvedly nová díla, nebo umělci, kteří vytvářejí a vystavují nová díla během období mobility. Širší veřejnost je oslovována prostřednictvím vystoupení před publikem, výstav, někdy prostřednictvím televizního a rozhlasového vysílání a samozřejmě prostřednictvím internetu.

Z průzkumu vyplývá, že největší překážkou nadnárodní spolupráce jsou náklady, a v důsledku toho projekty obvykle netrvaly déle, než je doba trvání grantu, velkou měrou kvůli dodatečným nákladům spojeným s činností na přeshraničním základě. K dlouhodobým přínosům však patří úloha, kterou program hraje při:

- podpoře dovedností a profesní dráhy umělců prostřednictvím zkušeností získaných v rámci mobility,
- vzájemném učení prostřednictvím nadnárodních výměn, vytváření sítí a experimentování, často v oblastech a specializacích, u nichž jsou dovednosti a know-how v Evropě ze zeměpisného hlediska rozptýlené, čímž lze dosáhnout úspor z rozsahu, a při podpoře profesionalizace odvětví, zejména s ohledem na působení v globálním prostředí,
- řešení zeměpisné nerovnováhy podporou umělců v zemích s nižší kapacitou prostřednictvím dynamiky spolupráce v rámci programu,
- napomáhání oběhu zahraničních či koprodukovaných evropských děl a zajišťování většího přístupu veřejnosti k těmto dílům,
- podpoře otevřenější, mezinárodní orientace jednotlivců a organizací.

Hlavní nerovnováha v programech se týká literárního překladu. Ačkoliv podpora významně přispěla k prosazování pohybu literárních děl, a tím k většímu přístupu k zahraniční evropské literatuře, převládajícími zdrojovými jazyky jsou angličtina a francouzština (více než čtyři z deseti překladů), a pokud jde o cílový jazyk, více než polovina překladů připadá na pět jazyků (italština, maďarština, slovinština, bulharština a řečtina). Existuje proto nevyužitý potenciál, pokud jde o podporu kulturní rozmanitosti prostřednictvím více překladů do některých velkých evropských světových jazyků, které mohou sloužit jako pivotní jazyky pro další překlady do ostatních jazyků.

V hodnocení byl proto vyvozen závěr, že program je při prosazování přeshraniční kulturní spolupráce, podpoře umělecké a literární tvorby a zlepšování pohybu kulturních projevů účelný. Významně tak přispěl k celkovému cíli Smlouvy spočívajícímu v podpoře kulturní rozmanitosti v Evropě a současně zachování společného kulturního dědictví.

3. Účinnost

V poměru k dostupnému financování byla poptávka vysoká: financována byla přibližně pouze jedna ze čtyř žádostí v oblasti projektů spolupráce a pouze zhruba jedna ze tří žádostí organizací působících na evropské úrovni. Míra schválení u žádostí týkajících se literárního překladu byla vyšší a finanční prostředky obdržela přibližně polovina žádostí, tato úroveň projevené poptávky však neodráží zjištěnou potřebu více překladů do určitých dominantních jazyků (především angličtiny). Je třeba uvést, že obecněji existuje rovněž skrytá poptávka, která se neprojevuje v počtu podaných žádostí, jelikož v určitých případech nemusí skutečná potřeba financování vést k podání žádosti (například kvůli potížím zajistit odpovídající finanční spoluúčast).

Dosavadní výdaje jsou celkově v souladu s očekáváním, stejně jako rozdělení mezi jednotlivé oblasti. Je však sporné, zda poměrně omezený počet projektů třetích zemí, jež bylo možno v rámci rozpočtu podpořit, pravděpodobně povede k významnému „kritickému množství“, pokud jde o cílové země.

Účinnost postupu vyřizování žádostí a řízení programu se v porovnání s předchozím programem Kultura 2000 významně zvýšila. Změny postupů, včetně změn provedených rozhodnutím č. 1352/2008/ES s ohledem na požadavky na postup projednávání ve výborech podle článku 9 rozhodnutí, zajistily, že postup vyřizování žádostí je jasnější a kratší než v minulosti (v závislosti na jednotlivých oblastech zkrácení o 52 až 140 dnů). Různá zjednodušující opatření Komise a EACEA zjednodušily správní požadavky vztahující se na žadatele. Účastníci programu jsou s těmito změnami a s Průvodcem programem, který byl zaveden s cílem poskytnout žadatelům podrobnější a stálejší informace ohledně podávání žádostí o financování, obecně spokojeni.

Kulturní kontaktní místa poskytují uspokojivé služby, a ačkoliv se dosud nacházejí v počáteční fázi, nedávné změny zajistily, že jejich pracovní ujednání se uspokojivě rozvíjejí, včetně pomoci při posilování pracovních vztahů mezi kulturními kontaktními místy a EACEA. Zviditelnění programu Kultura a propagační činnosti Komise příjemci obvykle hodnotí uspokojivě, z důkazů však rovněž vyplývá, že by bylo možno dosáhnout více, zejména prováděním více propagačních činností na úrovni EU – ačkoliv se zdůrazňuje, že tyto činnosti se oproti programu Kultura 2000 rovněž velmi zlepšily.

Obecný závěr hodnotitele ohledně účinnosti je ten, že program většinou naplnil očekávání, pokud jde o účast podle druhů organizací a zeměpisnou rovnováhu. Umožnil rovněž účast široké škále neziskových kulturních organizací a malých a středních organizací. Více než

polovina účastníků programu pochází z oblasti scénického umění, existuje však rovněž poměrně vysoký podíl „interdisciplinárních“ umělců, což odráží mezioborovou povahu mnoha současných kulturních činností. Co se týká počtů žádostí (ačkoliv pokud jde o míru úspěšnosti, není tento počet nutně úměrný), struktura obecně prokazuje uspokojivý vzájemný vztah mezi účastí a velikostí země, se zvláštní výjimkou literárního překladu.

4. Udržitelnost

Pokud jde o udržitelnost, mnoho projektů spolupráce vedlo k následným činnostem, vytvořilo pevné základy pro budoucí činnost, podpořilo dlouhodobé přínosy a vytvořilo partnerství, která jsou dostatečně pevná, aby přetrvala. Pokračující činnosti spolupráce však do velké míry závisí na schopnosti organizací pokračovat v práci v mezinárodním měřítku poté, co skončí financování projektu. V mnoha případech náklady spojené s nadnárodní spoluprací znamenaly, že projekty nemohly po skončení grantu dále pokračovat, či pokračovaly pouze v omezeném rozsahu. Podle zprávy představuje kulturní a jazyková roztržičnost v Evropě a současný hospodářský vývoj (a jejich dopad na veřejné výdaje na kulturu a umění) problémy s ohledem na zachování mobility a pohybu, budování kapacit, a tudíž udržitelný rozvoj v tomto odvětví.

Pokud jde o organizace působící na evropské úrovni, které jsou podporovány v rámci druhé oblasti, z důkazů vyplývá, že by řada těchto organizací pokračovala v činnosti v určité formě i bez grantu EU, ačkoliv v omezeném rozsahu.

Titul evropské hlavní město kultury často zanechá dotyčným městům trvalý odkaz ve formě nové kulturní infrastruktury a činností, větší kapacity místního kulturního odvětví a kulturní správy, živější kulturní scény a celkově lepší image.

4. HLAVNÍ DOPORUČENÍ PLYNOUCÍ Z HODNOCENÍ A PŘIPOMÍNKY KOMISE

Na základě zjištění vydal hodnotitel 17 doporučení. Tato doporučení jsou uvedena kurzívou (zatímco postoj Komise je uveden standardním písmem) a jsou seskupena do dvou hlavních kategorií podle toho, zda se týkají dalšího provádění stávajícího programu Kultura do roku 2013, nebo návrhu nového programu (po roce 2013).

1. Stávající program

Doporučení č. 1

Komise by měla pokračovat v přezkumu výše grantů poskytovaných na literární překlady s cílem zajistit, aby byly v souladu s převládajícími tržními sazbami v každé zemi.

Doporučení č. 2

Neexistuje žádná přímá výhoda, pokud jde o zachování podpory pro festivaly jako zvláštní dílčí oblasti v rámci druhé oblasti. Tato podpora se v novém Průvodci programem zveřejněném v květnu 2010 změnila, přičemž byla vytvořena zvláštní dílčí oblast v rámci první oblasti, takže festivaly lze podporovat jako projekty místo prostřednictvím grantů na provozní náklady. Festivaly mohou rovněž nadále podávat žádosti týkající se projektů spolupráce, splňují-li příslušná kritéria, tj. jsou-li založeny na dohodě o spolupráci.

Doporučení č. 3

Mělo by být dokončeno zavádění změn pracovních ujednání kulturních kontaktních míst a provedeny nezbytné úpravy v souladu s tím, jak proces pokračuje, v zájmu zajištění trvalého zlepšování a poskytování co nejlepších služeb kulturním subjektům.

Doporučení č. 4

Měly by pokračovat každoroční návštěvy projektů uskutečňované Komisí/EACEA s cílem pomoci příjemcům a zajistit, aby Komise/EACEA byly obeznámeny s obsahem projektů.

Doporučení č. 5

Závěrečné zprávy by měly vyžadovat, aby projekty spolupráce a organizace působící na evropské úrovni uváděly počty jednotlivců, kteří využili období mobility.

Doporučení č. 6

Je nutno zachovat stávající úsilí o propagaci výsledků projektů prostřednictvím výročních konferencí a publikací, a umožní-li to zdroje, měly by se uvážit další činnosti tohoto druhu. Kulturní kontaktní místa by měla příjemce podpory pro projekty vyzývat, aby se o své zkušenosti podělili během místních „informačních dnů“.

Postoj Komise

Komise s těmito doporučeními obecně souhlasí. V roce 2007 zahájila rozsáhlý proces zjednodušování, který vedl k významnému zlepšení při řízení a provádění stávajícího programu, včetně mnoha aspektů uvedených ve zprávě hodnotitele, a zúčastněné strany toto obecně ocenily.

Konkrétněji, od roku 2010 jsou festivaly podporovány ve formě projektů namísto prostřednictvím grantů na provozní náklady. Jak je uvedeno ve zprávě, doporučení č. 2 již bylo provedeno. Pokud jde o doporučení č. 1 (paušální sazby pro literární překlady jsou přezkoumávány každé dva roky: jelikož se tento přezkum uskutečnil počátkem roku 2010, je další přezkum naplánován v roce 2012), doporučení č. 3 (pracovní ujednání kulturních kontaktních míst v zájmu zlepšení poskytovaných služeb jsou od roku 2010 plně zavedena a lze je – za současných podmínek – pokládat za stálá po dobu trvání stávajícího programu) a doporučení č. 4 (rostoucí počet navštívených projektů, především ze strany EACEA, Komisi/EACEA umožňuje získat mnohem lepší představu o podporovaných činnostech v zájmu lepšího sledování a podpory), Komise již provedla potřebné změny ve struktuře stávajícího programu. Bylo by zajímavé zmínit se podrobněji o počtu jednotlivců, kteří se zapojili do mobility či z ní měli prospěch, a to na základě doporučení č. 5. Jelikož by to znamenalo malou změnu vzorů závěrečných zpráv o projektech, které vyhotovila EACEA, je nutno posoudit nejvhodnější okamžik k provedení případné změny.

Pokud jde o činnosti, jejichž cílem je propagace výsledků projektů (doporučení č. 6), praxe spočívající v pořádání výročních konferencí a vydávání publikací bude pokračovat a Komise přezkoumá, jaké další možnosti jsou s dostupnými zdroji schůdné. Co se týká místních informačních dnů pořádaných kulturními kontaktními místy, od roku 2010 se již mnoho z nich více zaměřuje na sdílení zkušeností získaných v souvislosti s podpořenými projekty a těchto informačních dnů se účastní zástupci Komise/EACEA, je-li to nezbytné a možné.

2. Budoucí program

Doporučení č. 7

Obecné a zvláštní cíle budoucího programu by měly být revidovány s cílem zohlednit vývoj od doby návržení posledního programu, včetně změn ovlivňujících kulturní odvětví a vývoje politiky, jako je strategie Evropa 2020, její stěžejní iniciativy a evropský program pro kulturu.

Doporučení č. 8

Je nutno uvážit vhodnou výši maximálního spolufinancování v rámci programu. Relativně nízká úroveň maximálního spolufinancování umožňuje financovat vyšší počet projektů; příliš nízká úroveň spolufinancování však může subjekty odrážet od podání žádosti a provádění ambiciózních projektů. Jestliže výše spolufinancování neodráží realitu (např. významné škrty ve veřejném financování na vnitrostátní úrovni, hospodářský pokles, který ztěžuje zajištění soukromého sponzorování atd.), mohl by se vysoký počet kulturních subjektů domnívat, že je jim znemožněno podat žádost na základě programu, a to by mohlo neúmyslně zabránit tomu, aby program dosáhl svých cílů. V budoucím programu je proto nutno pečlivě posoudit výhody a nevýhody míry spolufinancování na základě jeho cílů a priorit a převládajících podmínek.

Doporučení č. 9

Měl by zůstat zachován interdisciplinární přístup programu odrážející skutečný vývoj v kulturním odvětví, včetně dopadu digitalizace, kdy jsou hranice mezi jednotlivými odvětvími proměnlivější a je běžné mezioborové experimentování.

Doporučení č. 10

Je nutno uvážit, zda by mělo zůstat zachováno rozlišování mezi projekty víceleté spolupráce a projekty dvouleté spolupráce vzhledem ke skutečnosti, že tyto projekty sledují stejné cíle.

Doporučení č. 11

Je nutno uvážit zapojení třetích zemí, jelikož stávající přístup založený na výběru jedné či více zemí pro daný rok má (jak se zdá) prokazatelně omezený dlouhodobý dopad, jelikož postrádá kritické množství.

Doporučení č. 12

Jelikož navzdory jednotnému trhu a volnému pohybu pracovníků přetrvává mnoho překážek mobility a pohybu, je nutno uvážit zařazení podpory pro lepší informace/znalosti a pokynů pro kulturní subjekty, které musí pracovat v jiné zemi EU.

Doporučení č. 13

Komise a EACEA by měly zvážit způsoby, jak by bylo možno podpořit více literárních překladů z nedostatečně zastoupených jazyků (zejména v nových členských státech) do dominantnějších jazyků, jako je angličtina, francouzština, němčina a španělština, které často slouží jako pivotní jazyky pro další překlady, a významně by proto přispěly k podpoře kulturní a jazykové rozmanitosti. Je nutno uvážit další iniciativy s cílem podněcovat překlady literárních děl.

Doporučení č. 14

Je nutno zvážit změnu kategorie „sítě prosazující kulturní zájmy“ ve prospěch návratu k „sítím“, jelikož organizace nemusí mít nutně úlohu spočívající v prosazování kulturních zájmů, aby zajistily významné přínosy pro mobilitu umělců, pohyb uměleckých děl atd.

Doporučení č. 15

Hodnocení ukázalo, že je nutné a možné, aby program podněcoval nový, tvůrčí a inovativní vývoj a struktury, náklady spojené s nadnárodní spoluprací však mohou ztěžovat zachování struktur nebo projektů po skončení doby trvání grantu EU. Z tohoto důvodu by se mělo uvážit, jak mohou budoucí kritéria pro udělení grantu usilovat o rovnováhu mezi podporou vzniku nových a inovativních činností a struktur a současně zajištěním toho, aby nebyly sankcionovány zavedené struktury, které hrají trvalou, zásadní roli při podpoře cílů programu a mají jednoznačnou evropskou přidanou hodnotu.

Doporučení č. 16

V případném novém programu by se měla uvážit úloha, pracovní ujednání a postupy jmenování kulturních kontaktních míst. V případě potřeby by měly být revidovány v zájmu zohlednění požadavků nového programu a na základě osvědčených postupů v ostatních programech EU.

Doporučení č. 17

Řízení budoucího programu by mělo být v zájmu žadatelů a příjemců co nejefektivnější a nejjednodušší, a to v rámci možností, které nabízí finanční nařízení, a v návaznosti na pokrok, jehož bylo dosaženo ve stávajícím programu.

Postoj Komise

Komise s těmito doporučeními obecně souhlasí a vezme je pokud možno v úvahu při přípravě návrhu programu po roce 2013. To se týká jeho obsahu i správy, kterou Komise hodlá zachovat co nejjednodušší a nejefektivnější.

5. ZÁVĚRY KOMISE

Komise sdílí celkové posouzení hodnotitele, že program hraje jedinečnou úlohu při prosazování přeshraniční kulturní spolupráce a podpoře přínosů, jak je uvedeno v oddíle týkajícím se zjištění. Program zajišťuje náležité provádění činnosti EU v kulturní oblasti, jak je uvedeno v článku 167 Smlouvy, a dosáhl cílů stanovených v rozhodnutí.

Ze závěrů hodnotitele vyplývá, že by v omezeném počtu zvláštních oblastí bylo možno provést malá zlepšení a že obecně jsou účastníci s programem spokojeni a uznávají, že je pro Evropu jedinečným přínosem. Hodnocení rovněž zdůrazňuje, že poptávka kulturního odvětví po tomto druhu podpory EU může být v nadcházejících několika letech i nadále značně vysoká, pokud se dokonce dále nezvýší, a že program přispívá k rozvoji obsahu a znalostí, které jsou nezbytné pro budoucí udržitelný růst a zaměstnanost a nový, tvůrčí a inovativní vývoj.

Komise od roku 2007 značně zintenzívnila konzultace s kulturním odvětvím a věnuje větší pozornost názorům, jež zúčastněné strany během nich vyjádřily a které se odrážejí v této hodnotící zprávě.

Jak je uvedeno v oddíle 4, do stávajícího programu Kultura již byly začleněny různé nové prvky a zlepšení, takže v některých případech se doporučení hodnotitele předjímal.

Komise proto hodlá vzít výsledky tohoto hodnocení v úvahu především za účelem přípravy nového programu EU v oblasti kultury pro období po roce 2013.